

Dosarul nr. 2ra-1077/23
2-18183973-01-2ra-01082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (D. Tricolici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (I. Cotruță, L. Pruteanu, I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

27 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Pocopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ion Culai, reprezentat de avocatul Victor Burac,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Ion Culai împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Radilen-Com”, în proces de insolvență cu privire la transmiterea în posesiune a bunurilor gajate pentru vânzarea ulterioară în scopul stingerii datoriei, anularea interdicțiilor și încasarea cheltuielilor de judecată și la

cererea reconvențională a Societății cu Răspundere Limitată „Radilen-Com”, în proces de insolvență împotriva lui Ion Culai cu privire la anularea recipiselor, recunoașterea nulă a contractelor de gaj și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 22 iunie 2011, Ion Culai a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Radilen-Com” cu privire la transmiterea în posesiune a bunurilor gajate pentru vânzarea ulterioară în scopul stingerii datoriei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 01 iulie 2008, SRL „Radilen-Com”, reprezentată de administratorul Dumitru Timotin a împrumutat de la el suma de 80 000 de euro pe un termen de până la 01 iulie 2009, iar la 01 august 2008 suma de 68 000 de euro pe un termen de până la 01 august 2009.

A menționat că banii au fost transmiși integral administratorului SRL „Radilen-Com”, Dumitru Timotin până la semnarea contractelor de gaj. Astfel, pentru asigurarea rambursării în termen a echivalentului sumei de 80 000 de euro, la 03 iulie 2008, SRL „Radilen-Com” a gajat următoarele bunuri imobile: 53,43 % teren pentru construcție locativă cu suprafața de 0,1123 ha, număr cadastral XXXX, trecut în registrul cadastral sub nr. 3012 din 12 aprilie 2006, din XXXX; construcție (casă de locuit individuală), număr cadastral XXXX, cu suprafața exterioară de 113,9 m², construcție (construcție accesorie) cu număr cadastral XXXX, cu suprafața exterioară de 113,9 m², construcție (construcție accesorie), număr cadastral XXXX,

cu suprafața exterioară de 12,0 m², construcție (construcție accesorie), număr cadastral XXXX, cu suprafața totală de 45,7 m² din str. XXXX.

A precizat că, imobilul gajat aparține SRL „Radilen-Com” în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 2780 din 7 mai 2008, autentificat de notarul privat Olga Golobciuc și înregistrat la ÎS „Cadastru” la 13 mai 2008, fapt confirmat prin extrasul din Registrul bunurilor imobile, eliberat de ÎS „Cadastru” la 19 iunie 2008.

Totodată, pentru asigurarea rambursării în termen a echivalentului sumei de 68 000 de euro, la 21 august 2008, SRL „Radilen-Com” a gajat următoarele bunuri: 52,72 % teren pentru construcție locativă, cu suprafața de 0,1138 ha, număr cadastral XXXX, trecut în registrul cadastral sub nr. 3160 din 10 martie 2008 din XXXX, construcție (casă de locuit individuală), număr cadastral XXXX, cu suprafața exterioară de 71,2 m², construcție (construcție accesorie), număr cadastral XXXX, cu suprafața exterioară de m², construcție (construcție accesorie), număr cadastral XXXX, cu suprafața exterioară de m² din XXXX.

Imobilul gajat aparține SRL „Radilen-Com” în baza contractului vânzare-cumpărare nr. 4547 din 14 iulie 2008, autentificat de notarul Olga Golubciuc și înregistrat la ÎS „Cadastru” la 23 iulie 2008, fapt confirmat prin extrasul din Registrul bunurilor imobile, eliberat de ÎS „Cadastru” la 03 februarie 2008.

A evidențiat că SRL „Radilen-Com” nu și-a onorat obligațiile contractuale privind rambursarea împrumutului și, astfel, a încălcat prevederile pct. 1 din contractele de gaj din 03 iulie 2008 și 21 august 2008.

Conform prevederilor pct. 7 din contractele de gaj, în caz de nerambursare în termen a împrumutului, dânsul este în drept de a realiza bunurile gajate în modul stabilit de legislație, cu acționarea corespunzătoare în instanța de judecată.

Așadar, pentru apărarea drepturilor sale și respectarea procedurilor stabilite de legislație, la 26 iunie 2009 și 21 aprilie 2011, a expediat în adresa SRL „Radilen-Com” notificări privind transmiterea obiectelor gajate pe cale amiabilă, însă acestea au fost lăsate fără răspuns.

A solicitat admiterea acțiunii, transmiterea în posesia lui a bunurilor gajate prin contractele de gaj din 03 iulie 2008 și 21 august 2008 și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 23 martie 2012, SRL „Radilen-Com”, în proces de insolabilitate a depus cerere reconvențională împotriva lui Ion Culai cu privire la anularea recipiselor, recunoașterea nulă a contractelor de gaj și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale a invocat că, recipisele din 1 iulie 2008 în sumă de 80 000 de euro și din 1 august 2008 în sumă de 68 000 de euro, semnate de către administratorul SRL „Radilen-Com”, nu pot constitui contracte de împrumut potrivit art. 867 din Codul civil, deoarece în recipisele date lipsește semnătura contabilului-șef, care era obligatorie conform art. 18 din Legea contabilității.

A indicat că, Ion Culai nu a prezentat probe care să confirme că banii împrumutați au fost introduși în casa contabilității sau în conturile bancare ale SRL „Radilen-Com”.

La fel, a susținut că, contrar cap. V și VI din Legea cu privire la notariat, au fost perfectate și autentificate contractele de gaj din 03 iulie 2008 și 21 august 2008, deoarece la baza acestor contracte stau recipisele din 01 iulie 2008 și 01 august 2008,

ci nu contractul de împrumut care este obligatoriu la baza perfectării și autentificării contractului de gaj pentru bunurile date, cerință prevăzută obligatoriu în art. 51 din Legea cu privire la notariat.

A solicitat admiterea acesteia, anularea recipiselor din 01 iulie 2008 în valoare de 80 000 de euro și din 21 august 2008 în valoare de 68 000 de euro, recunoașterea nulă a contractelor de gaj din 03 iulie 2008 asupra terenului construcție locativă din str. XXXX, număr cadastral XXXX și din 21 august 2008 asupra terenului construcție locativă din str. XXXX, număr cadastral XXXX, încasarea cheltuielilor de judecată, precum și respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Ion Culai.

Prin încheierea din 12 iunie 2012 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii de partea SRL „RadilenCom”, investitorii în construcția blocului locativ din or. XXXX, notați în Registrul bunurilor imobile și validați în calitate de creditori de instanța de insolvență - Ludmila Rudei, Victor Tulbure, Igor Tanasiev, Olga Sanduleac, Sergiu Gorceac, Ruslan Țulan, Tudor Lopată, Oleg Zara, Ruslan Rusu, Olga Barbăneagră, Alexandru Țîmbal, Olga Șerbani, Nina Vahnei, Victor Burunciuc, Dumitraș Valerie, Larisa Motilica, Galina Semeniuc, Lucia Vozian, Nadejda Barbăroșie și Ludmila Grosul.

Pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență a depus cerere de modificare și concretizare a acțiunii reconvenționale, menționând că Ion Culai s-a adresat în instanța de insolvență cu o cerere de validare a creanțelor în sumă de 80 000 de euro și 68 000 de euro, cu satisfacerea priorității a împrumutului bănesc din bunurile gajate din masa debitoare pentru a fi transmise în vederea comercializării, încasarea sumei împrumutului și a cheltuielilor de judecată.

În acest sens, la 26 noiembrie 2012, Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea privind respingerea cererii lui Ion Culai, concluzionând că recipisele semnate de către administratorul SRL „Radilen-Com” și acțiunile notarului Olga Golubciuc nu sunt valabile, deoarece au fost întocmite cu încălcarea legislației în vigoare și anume a prevederilor art. 18-20 din Legea contabilității și ale capitolelor V și VI din Legea cu privire la notariat, în special art. 51.

Prin urmare, recipisele nu întrunesc cerințele prevăzute de normele menționate, respectiv nu pot servi ca temei pentru a fi calificate ca contracte de împrumut în baza cărora să fie autentificate contractele de gaj.

A considerat că instanța de insolvență s-a expus asupra legalității și valabilității recipiselor, fapt care are puterea lucrului judecat.

Prin încheierea protocolară din 13 mai 2014 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu fostul administrator al SRL „Radilen-Com”, Dumitru Timotin.

Prin încheierea protocolară din 21 noiembrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, a fost respinsă ca neîntemeiată și inadmisibilă cererea lui Dumitru Timotin, Iuliei Timotin și Ludmilei Timotin privind atragerea cofondatorilor SRL „Radilen-Com”, Iulia Timotin și Ludmila Timotin, în calitate de intervenienți accesorii.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de Ion Culai.

Au fost transmise în posesia lui Ion Culai pentru vânzare în scopul stingerii

datoriei în sumă de 80 000 de euro bunurile imobile, ce aparțin SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență și anume: 53,43 % teren de construcție locativă, cu suprafața de 0,1123 ha, număr cadastral XXXX, trecut în Registrul cadastral la nr. 3012 din 12 aprilie 2006 din str. XXXX, construcție (casa de locuit individuală) cu număr cadastral XXXX, cu suprafața exterioară de 113,9 m², construcție (construcție accesorie), număr cadastral XXXX, cu suprafața exterioară de 12,0 m², construcție (construcție accesorie), număr cadastral XXXX, cu suprafața totală de 45,7 m² din str. XXXX.

Au fost transmise în posesia lui Ion Culai pentru vânzare în scopul stingerii datoriei în sumă de 68 000 de euro bunurile imobile ce aparțin SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență și anume: 52,72 % teren pentru construcție locativă, cu suprafața de 0,1138 ha, număr cadastral XXXX, trecut în Registrul cadastral sub nr. 3160 din 10 martie 2008 din str. XXXX, construcție (casa de locuit individuală), număr cadastral XXXX, cu suprafața exterioară de 71,2 m², construcție (construcție accesorie), număr cadastral XXXX, cu suprafața exterioară de 14,9 m², construcție (construcție accesorie), număr cadastral XXXX, cu suprafața exterioară de 21,2 m² din str XXXX.

A fost încasată de la SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență în beneficiul lui Ion Culai taxa de stat în sumă de 11 893,21 de lei.

A fost respinsă cererea reconvențională depusă de SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 18 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Radilen-Com”, casată integral hotărârea din 22 decembrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea înaintată de Ion Culai.

A fost admisă acțiunea reconvențională înaintată de SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență.

Au fost anulate recipisele din 1 iulie 2008 în sumă de 80 000 de euro și din 1 august 2008 în sumă de 68 000 de euro.

Au fost recunoscute nule contractele de gaj din 3 iulie 2008 și din 21 august 2008 încheiate între SRL „Radilen-Com” și Ion Culai.

Prin decizia din 20 aprilie 2016 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Ion Culai, casată decizia din 18 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău și trimisă cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 5 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Radilen-Com”, casată hotărârea din 22 decembrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ion Culai și admisă acțiunea reconvențională înaintată de SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență.

Au fost anulate recipisa din 1 iulie 2008 în sumă de 80 000 de euro și recipisa din 01 august 2008 în sumă de 68 000 de euro.

Au fost recunoscute nule contractele de gaj din 03 iulie 2008 și 21 august 2008 încheiate între SRL „Radilen-Com” și Ion Culai.

Prin decizia din 16 noiembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Ion Culai, casată decizia din 05 iulie 2016 a Curții de Apel

Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 05 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Radilen-Com” și menținută hotărârea din 22 decembrie 2014 a Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău.

Prin decizia din 22 august 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de lichidatorul SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență, Vitalie Roșca, casate decizia din 05 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 22 decembrie 2014 a Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, în alt complet de judecată.

Prin încheierea protocolară din 06 noiembrie 2018 a Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii investitorii SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență - Andrei Culai, Vasile Crăciunel, Daria Ostap, Inga Ostap, Tatiana Iachimenco, Tamara Balaban, Mihail Enache, Galina Enache, Olga Cebaniuc și Tatiana Culai.

Prin încheierea protocolară din 21 ianuarie 2019 a Judecătoria Chișinău sediul Centru, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii Primăria or. Cricova și notarul Olga Golubciuc.

La 19 februarie 2019, Ion Culai, reprezentat de avocatul Vladislav Pantaz a depus cerere de concretizare a acțiunii, prin care a solicitat transmiterea în posesiunea sa a bunului imobil gajat, ce aparține cu drept de proprietate SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență cu dreptul de vânzare ulterioară în scopul stingerii datoriei în mărime de 80 000 de euro și anume: 53,43 % cotă-parte din terenul pentru construcția cu destinație locativă, cu suprafața de 0,1123 ha, numărul cadastral XXXX, amplasat pe XXXX, transmiterea în posesiunea sa a bunului imobil gajat, ce aparține cu drept de proprietate SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență cu dreptul de vânzare ulterioară în scopul stingerii datoriei în mărime de 68 000 de euro și anume: 52,72 % cotă-parte din terenul pentru construcție cu destinație locativă cu suprafața de 0,1138 ha, cu numărul cadastral XXXX amplasat pe str. XXXX, anularea tuturor interdicțiilor și restricțiilor din Registrul bunurilor imobile aplicate asupra bunurilor imobile - 53,43 % cotă-parte din terenul pentru construcția cu destinație locativă, cu suprafața de 0,1123 ha, numărul cadastral XXXX, amplasat pe str. XXXX și 52,72 % cotă-parte din terenul pentru construcție cu destinație locativă cu suprafața de 0,1138 ha, cu numărul cadastral XXXX, amplasat pe str. XXXX, încasarea de la SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență în beneficiul lui Ion Culai a cheltuielilor de judecată suportate, constituite din taxa de stat în sumă de 19 948,21 de lei (100+11 893,21+7 955 de lei) și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 20 000 de lei, în total suma de 39 948,21 de lei.

Suplimentar, a invocat că potrivit autorizației de desființare nr. 41 din 18 octombrie 2010, a fost autorizată executarea lucrărilor de desființare a casei de locuit și construcțiilor auxiliare din XXXX, iar potrivit actului de inspectare nr. 0101/10/7073 din 17 noiembrie 2010, a fost stabilit că casa de locuit 01 lit. (A, a), 02 (lit.-1, Bucătărie de vară), 03 (lit.-2, Șură), 03 (lit.- 3, Șură), 03 (lit.-4, Șură), situate pe lotul de teren cu număr cadastral 3 XXXX sunt demolate în baza autorizației de desființare menționate.

De asemenea, conform autorizației de desființare nr. 40 din 18 octombrie 2010, a fost autorizată executarea lucrărilor de desființare a casei de locuit și construcțiilor auxiliare din str. XXXX, iar potrivit actului de inspectare nr. 0101/10/7090 din 17 noiembrie 2010, a fost stabilit că casa de locuit 01 lit. (A, A1), 02 (lit.-1, Șură), 03 (lit.-2, Șură), situate pe lotul de teren cu număr cadastral XXXX din str. XXXX sunt demolate în baza autorizației de desființare nominalizate.

Astfel, bunurile imobile indicate nu mai există în natură, fiind radiate din Registrul bunurilor imobile, fapt ce se confirmă prin extrasele din Registrul bunurilor imobile.

Prin hotărârea din 30 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ion Culai.

A fost admisă parțial acțiunea reconvențională depusă de SRL „Radilen-Com”.

A fost constatată nulitatea recipisei din 01 iulie 2008 în sumă de 80 000 de euro.

A fost constatată nulitatea contractelor de gaj nr. 4385 din 3 iulie 2008 și nr. 5435 din 21 august 2008 încheiate între SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență și Ion Culai. Au fost încasate de la Ion Culai în beneficiul statului cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 37 515 de lei.

Au fost încasate de la SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență în beneficiul statului cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 12 485 de lei, ce urmează a fi achitată nu mai târziu de 6 luni din data adoptării hotărârii judecătorești.

În rest, cererea înaintată de SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență privind anularea recipisei din 21 august 2008 în sumă de 68 000 de euro și cererea privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Ion Culai, reprezentat de avocatul Vladislav Pantaz, casată integral hotărârea din 30 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de Ion Culai.

Au fost transmise lui Ion Culai cota-parte în mărime de 53,43 % din terenul destinat pentru construcție locativă ce aparține SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență, cu suprafața de 0,1123 ha, înregistrat cu nr. cadastral XXXX, amplasat pe adresa str. XXXX și cota-parte în mărime de 52,72 % din terenul destinat pentru construcție locativă ce aparține SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență, cu suprafața de 0,1138 ha, înregistrat cu nr. cadastral XXXX, amplasat pe adresa str. XXXX conform contractelor de gaj din 3 iulie 2008 în scopul rambursării datoriei de 80 000 de euro și din 21 august 2008 în scopul rambursării datoriei de 68 000 de euro și ridicate restricțiile aplicate asupra cotelor-părți de terenuri menționate din Registrul bunurilor imobile.

A fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată reconvențională înaintată de SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență.

Au fost încasate în beneficiul lui Ion Culai din contul SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență suma de 19 948,21 de lei, cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat, 4 200 de lei, cheltuieli de judecată pentru achitarea suplimentară a taxei de stat în instanța de apel, suma de 28 400 de lei, cheltuieli de judecată pentru asistență juridică.

La 08 octombrie 2021, administratorul autorizat al SRL „Radilen-Com”, în proces de insolvență, Vitalie Roșca a declarat recurs împotriva deciziei din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu transmiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia 15 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de administratorul autorizat al Societății cu Răspundere Limitată „Radilen-Com”, în proces de insolvență, Vitalie Roșca.

A fost casată decizia din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Culai împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Radilen-Com”, în proces de insolvență cu privire la transmiterea în posesiune a bunurilor gajate pentru vânzarea ulterioară în scopul stingerii datoriei, anularea interdicțiilor și încasarea cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională a Societății cu Răspundere Limitată „Radilen-Com”, în proces de insolvență împotriva lui Ion Culai cu privire la anularea recipiselor, recunoașterea nulă a contractelor de gaj și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Prin decizia din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Culai Ion, prin intermediul avocatului Pantaz Vladislav, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 30 iunie 2020.

La 22 iulie 2023, Culai Ion, reprezentat de avocatul Burac Victor, prin intermediul poștei electronice, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, sau după caz în instanța de apel, în alt complet de judecată (f.d. 3-12 verso, vol. VII).

În motivarea recursului, și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând circumstanțele de fapt și de drept relatate pe parcursul examinării cauzei.

În esență, recurentul a invocat că, instanțele ierarhic inferioare au apreciat arbitrar probele, anume conținutul acțiunii reconvenționale a intimatului SRL „Radilen-Com” și în consecință în mod arbitrar au modificat din oficiu obiectul și temeiul acțiunii reconvenționale (contrar cerințelor art. 60 alin. (4) din Codul de procedură civilă) și, respectiv au emis soluția de constatare a nulității recipisei din 01.07.2008 (contrar faptului că nici intimatul SRL „Radilen-Com” nici alți participanți la proces nu au formulat asemenea cerințe); iar prin soluția adoptată, instanțele au depășit obiectul și temeiul acțiunii reconvenționale (contrar cerințelor art. 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă), și, în esență, au soluționat o cerință care nu a fost înaintată.

În opinia recurentului, prin soluțiile pronunțate instanțele ierarhic inferioare nu doar au încălcat regulile de apreciere a probelor (din care motive au emis soluții eronate, cu încălcarea normelor imperative ale art. 60 alin. (4), 130 și 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă), dar și au disconsiderat completamente jurisprudența Curții Supreme de Justiție, exprimată prin decizia irevocabilă nr. 2ra-2540/16 din 16.11.2016, emisă pe cauza dată, prin ce au încălcat cerințele art. 120 din Constituție, art. 16 alin. (1) și 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cât și art. 4 alin. (4) din Codul civil.

De asemenea a notat că, conform probatoriului, conținut în dosarul cauzei, se

atestă indubitabil că: recipisa din 01.07.2008 a fost semnată doar de administratorul (la acel moment) al intimatului SRL „Radilen-Com” (intervenientul Dumitru TIMOTIN - f.d. 116, voi. I), fiind aplicată și stampila SRL „Radilen-Com” (f.d. 13, voi. IV). Prin înscrisul respectiv, s-a confirmat recepția cu titlu de împrumut de la recurentul Ion Culai a sumei de 80 000 de euro pentru necesitățile intimatului SRL „Radilen-Com”, și obligația de restituire a acestui împrumut până la 01.07.2009; respectiv. Recipisa din 01.07.2008 (f.d. 13. voi. IV) este act juridic unilateral în raport cu care unica condiție de valabilitate (ad validitatem) era prevăzută în art. 199 din Codul civil (în redacția anului 2008), anume existența consimțământului valabil exprimat al semnatarului Recipisei din 01.07.2008, sus-indicate; iar pe parcursul examinării cauzei date, de circa 12 ani, nici intimatul SRL „Radilen-Com”, nici (fostul) administrator al acestuia (intervenientul Dumitru Timotin, care a semnat recipisa din 01.07.2008), nici alți asociați ai intimatului SRL „Radilen-Com” (membrii familiei administratorului sus-indicat, anume Ludmila Timotin și Iulia Timotin), nici administratorii (ulterior) ai procedurii de insolvență a intimatului SRL „Radilen-Com”, nici alți participanți la proces nu au pus niciodată la îndoială sau contestat valabilitatea semnăturii pe originalul recipisei din 01.07.2008.

La fel, recurentul a evidențiat că, instanțele ierarhic inferioare nu au elucidat că conform art. 2 din Legea contabilității (în redacția din 2008), aceasta nu era aplicabilă recurentului Ion Culai (conform normei respective, prevederile legii se aplică doar persoanelor fizice care desfășoară activitatea de antreprenoriat în una din formele prevăzute de lege, sau persoanelor juridice). Or, deoarece recurentul Ion Culai a acordat împrumutul de 80 000 de euro în calitate de persoană particulară, fizică, prevederile legii contabilității nu erau incidente recurentului Ion Culai și din aceste considerente recurentul nicidecum nu putea „încălca” cerințele unei legi care nu-i erau aplicabile.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 07 februarie 2023.

La 23 mai 2023, copia deciziei din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul poștei electronice în adresa participanților la proces (f.d. 217-218, vol. VI).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Culai Ion, reprezentat de avocatul Burac Victor, la 22 iulie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 01 august 2023, a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Culai Ion, reprezentat de avocatul Burac Victor, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d. 56-57, vol. VII). Însă, până în prezent intimații nu și-au valorificat acest drept.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării

în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Culai Ion, reprezentat de avocatul Burac Victor a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări

implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Culai Ion, reprezentat de avocatul Burac Victor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ion Culai, reprezentat de avocatul Victor Burac.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Pocopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc